

Referat af Kød- og Naturgræsserudvalgets årsmøde 2026

Beslutningsreferat

Deltagere: Carsten Sørensen, Bjarne Krog, Ole Sørensen, Ole Andresen, Henrik Ørnstrøm, Lars Lambertsen, Mads Volmar, Karsten Kjærgaard, Uffe Worm, Anna Marie Jørgensen, Andres Lassen, Bo Fritz Gløde, Torsten Wetcher, Henning Christen Iversen Gabelgaard, Ina Lindemark, Janni B. Sørensen, Birte Brorson, Jonas Engberg, Michael Kjerkegaard, Rasmus Prehn, Andreas Eising Sparvath, Louise Pedersen

Forperson Carsten Sørensen bød velkommen.

Dagsorden for årsmødet 2026

1. Valg af ordstyrer, referent og stemmetæller

Karsten Kjærgaard blev foreslået som ordstyrer – og valgt enstemmigt.

Louise Pedersen blev foreslået som referent – og valgt.

Andreas Eising Sparvath blev foreslået som stemmetæller – og valgt.

Antal stemmeberettigede: 12

Ordstyreren konstaterede årsmødet lovmæssigt indvarslet. Udvalgets kommissorium har styr på, hvem der er valgbare og stemmeberettigede. Valgkort er udleveret på forhånd.

Dagsorden blev præsenteret.

2. Årsberetning om udvalgets arbejde

a. Formandens beretning

Formanden aflagde beretning for det forgangne år, som har haft et lavere aktivitetsniveau end tidligere. En væsentlig del af udvalgets arbejde har været forankret i repræsentation i relevante branche- og fondsfora, hvor særligt følgende temaer har været centrale:

- Udvalget har en repræsentation i brancheudvalget for mælk og kød, hvor der i det forgangne år har været tre væsentlige drøftelser, heraf to med generel relevans og én med mere perifer betydning:
 - Fremadrettet bliver det som udgangspunkt ikke længere tilladt at afhorne hos mælke- og kødproducenter. I stedet skal der anvendes pollede dyr. Visse racer, herunder jerseykvæg, har fået en overgangsperiode grundet udfordringer med at finde pollede dyr.
 - Kontrol har været et gennemgående tema. Afskedigelser blandt kontrolpersonale i Landbrugsstyrelsen har også haft betydning for branchekontrollen. Fremover

forventes det, at mejerierne selv kontrollerer deres mælkeproducenter, mens slagterierne skal finde tilsvarende løsninger. Den automatiske branchekontrol vil således ikke længere blive varetaget af Landbrugsstyrelsen.

- Antibiotikaforbrug, som vedrører os mere perifært som kødproducenter, idet økologien generelt har et meget lavt medicinforbrug.
- Udvalget har et noteringsudvalg, og deltagerne blev spurgt, om noteringen fortsat anvendes i praksis? Noteringen udarbejdes i samarbejde mellem repræsentanter fra Kød- og Naturgræsudvalget, Mælkeudvalget samt en konsulent. Ingen af de tilstedeværende tilkendegav at de benytter noteringen, hvor det blev rejst, om arbejdet bør fortsætte, da det kræver både tid og ressourcer at vedligeholde noteringen.
- Udvalget er repræsenteret i Fonden for Økologisk Landbrug og Kvægafgiftsfonden, hvor økologien fortsat må kæmpe for at få del i midlerne. Det blev dog fremhævet, at Innovationscenter for Økologisk Landbrug har opnået støtte til to projekter: *Det grå guld*, som omhandler færdigfedning af primært malkekøer, samt *Dyrevelfærd på græs*. Det blev understreget, at det er afgørende at være repræsenteret i disse fonde, da økologien ellers risikerer at blive overset.
- En væsentlig udfordring i det forgangne år har været de meget høje omkostninger ved aflivning på marken, hvilket i praksis har medført, at denne form for aflivning næsten er ophørt. Det blev betegnet som en beklagelig udvikling.
- Der har været afholdt et fælles åbent møde med Planteavlsudvalget hos Nordic Seed med rundvisning og faglige oplæg, herunder også oplæg fra en naturafgræsser. Det blev oplyst, at der planlægges et nyt fælles arrangement det kommende år, denne gang på Sjælland.

Udvalgets repræsentant i Fonden for Økologisk Landbrug supplerede beretningen med en orientering om, at der har været mange kvalificerede ansøgninger til fonden, men relativt få med fokus på oksekød. Der blev opfordret til, at udvalget bidrager mere aktivt med idéer og input til fremtidige projekter, eksempelvis inden for græskød.

Ordstyreren takkede for beretningen, hvorefter den blev taget til efterretning, og der blev åbnet for debat.

b. Debat og spørgsmål

Der var en drøftelse af aflivning på marken, hvor flere deltagere delte mindre positive erfaringer med manglende erfaring hos de kontrollerende dyrlæger fra Fødevarestyrelsen samt meget høje omkostninger. Det blev samtidig konstateret, at ordningen er politisk besluttet, hvilket gør det vanskeligt at ændre på vilkårene.

I forlængelse heraf blev der efterspurgt, om der bør arbejdes for at få flere slagterier, der kan slagte økologisk.

Den grønne trepart blev ligeledes drøftet. Det blev fremhævet, at treparten er en kompleks størrelse, og at udvalgets væsentligste opgave i den sammenhæng er at arbejde for, at kød produceret på græs ikke pålægges en klimaafgift.

Der blev desuden spurgt ind til svækkelsen af branchekontrollen, herunder om myndighederne fremover vil føre kontrol. Det blev oplyst, at aftalen er opsagt, og at der derfor skal findes andre måder at håndtere kontrollen på. Det blev samtidig nævnt, at mange kontrollanter er blevet opsagt som led i en spareøvelse, og at der forventes færre kontrolbesøg, særligt hos mindre bedrifter uden dyr.

Herefter blev årsberetningen taget til efterretning.

3. Planer for næste års arbejde i udvalget

Carsten Sørensen pegede især på to hovedfokusområder for det kommende år;

- Klimaafgifter – herunder fritagelse eller differentiering for græsbaseret, økologisk kødproduktion.
- Græskød – både som produkt, begreb og politisk redskab. Der er et ønske om at definere, dokumentere og udbrede forståelsen af græskød som et produkt med særlige kvaliteter inden for klima, dyrevelfærd og naturpleje.

Derudover blev der åbnet for input fra deltagerne. Flere synspunkter kom frem, herunder;

- Stor enighed om at den grønne omstilling er oksekød produceret på basis af græs og at der ikke skal klimaafgift på græskød.
- Øget synlighed af naturafræsning som en central del af den reelle grønne omstilling. 6-7 tilkendegav at "Tilskud til rydning og forberedelse til afgræsning" er en væsentlig del af deres bedrift.
- Bedre rammer for hegning, herunder kritik af lange sagsbehandlingstider og manglende forudbetaling af støtte. Dog er det ulvehegn man opsætter, får man pengene forudbetalt. Dette er dog kun til dyr på størrelse med får eller mindre, ikke til kvæg.
- Fokus på virtuelle hegn som redskab til mere fleksibel naturpleje, men med behov for videndeling og eventuel forskningsstøtte.
- Drøftelse af handel med kvælstofkvoter og dilemmaet for økologer ved at kunne sælge kvoter ind til det konventionelle. Michael Kjerkegaard nævnte her, at der vist er nogle fonde som er ved at skaffe penge til at kunne købe kvoter, som så tages ud af systemet og derved ikke kommer til det konventionelle. Der vides ikke mere på nuværende tidspunkt.

4. Michael Kjerkegaard, forperson for Økologisk Landsforening, fortæller om græskød og herefter åben drøftelse

Michael Kjerkegaard beskrev baggrunden for projektet og den historik, der har været med at få etableret et egentligt brand i Danmark. Efter finansiering fra Merkur Bank er der sat et nyt udviklingsarbejde i gang med deltagelse af Økologisk Landsforening, markedsføringseksperter, økonomer og Innovationscenteret.

Man arbejder nu med at definere en standard for græsfodret oksekød, der blandt andet omfatter krav til fodring, racetype, dyrenes formål og tilvækst.

Et centralt fokus er at forstå afsætningsmulighederne og forskellene mellem målgrupper. Det blev fremhævet, at argumenter vægtes forskelligt afhængigt af, om aftageren er forbrugere, restauranter eller offentlige køkkener. Hvor dyrevelfærd og smag fylder meget for kokke og restauranter, er sundhed, ernæring og mulighed for differentiering i udbud særligt vigtige parametre for hospitaler og offentlige køkkener og forbrugerne drives i høj grad af miljø- og "feed-no-food"-argumentet. Det er god viden når man skal ud at markedsføre konceptet til de forskellige målgrupper.

Projektgruppen arbejder med at samle erfaringer og viden i et mere anvendeligt koncept, som på sigt kan danne grundlag for formidling og eventuel markedsføring.

Derudover arbejdes der parallelt med at nuancere klimadiskussionen om oksekød, herunder at få større forståelse for forskellen på græsbaselet produktion og øvrig oksekødsproduktion, bl.a. i relation til kulstofbinding, sædskifte og naturpleje.

Der er aftalt et møde med Concito for at drøfte behovet for mere nuancerede klimaberegninger for oksekød, herunder forskellen mellem græsbaselet og øvrig produktion. Arbejdet fortsættes med henblik på at opnå større anerkendelse af græsbaselet produktion.

Efterfølgende var der debat.

Her blev der rejst kritik af den måde, klimabelastning fra oksekød opgøres og kommunikeres på. Samtidig blev der udtrykt skepsis over for Concitos snævre fokus på klima frem for en bredere grøn dagsorden.

Der blev henvist til tidligere arbejde med klimamærkning af fødevarer, hvor der oprindeligt var lagt op til at differentiere mellem typer af oksekød. Det blev understreget, at de kommende fødevarer mærker bliver retningsgivende fremadrettet, og at der her er behov for at sikre en mere nuanceret tilgang. Det blev også fremhævet, at dialogen om klimatal bør føres bredere end de nuværende beregningsgrundlag.

Michael Kjerkegaard orienterede om et igangværende projekt, med bl.a. SDU og Københavns Kommune. I Københavns Kommune har de fået den økologiske andel i kommunens køkkener øget til 70–80 %. Disse erfaringer skal danne grundlag for en praktisk manual, som andre kommuner, kantiner m.fl. kan anvende, herunder med fokus på udfordringer, løsninger og konkrete erfaringer, så materialet bliver let anvendeligt.

I forlængelse heraf blev det drøftet, at udbud på græskød rummer potentiale, men også kræver robuste og fælles koncepter, så leveringssikkerhed kan opretholdes, og hele forsyningskæden får succes. Det blev samtidig peget på, at adgang til arealer er en afgørende forudsætning for at kunne øge produktionen.

Der blev desuden drøftet udfordringer med markedsadgang og kommunikation, herunder at detailhandlen hidtil har været tilbageholdende med at kommunikere differentiering inden for oksekød. Samtidig blev der udtrykt forhåbning om, at debatten er ved at bevæge sig, og at der fremover kan komme større åbenhed over for en mere nuanceret formidling.

Afslutningsvis nævnte Michael Kjerkegaard at man regner med at arbejdet med græskød færdiggøres i løbet af efteråret, og udvalget vil løbende blive orienteret og inddraget.

Herefter sluttede debatten.

5. Valg af udvalgsmedlemmer og suppleant i henhold til kommissoriet

Jf. kommissoriet skulle der i år vælges 3 udvalgsmedlemmer for 2 år og 1 suppleant for 1 år.

På valg fra udvalget er: Lars Lambertsen, Ole Andresen, Ole Sørensen, Mads Volmar, suppleant.

Opstillede kandidater: Lars Lambertsen, Ole Andresen, Ole Sørensen, Mads Volmar og Erik Møller Andersen

Inden afstemningen indstillede Carsten Sørensen at udvalget blev udvidet med en 2. suppleant, idet flere fra udvalget er i gang med at sælge eller overdrage deres bedrifter, hvorfor udvalget står til at miste nogle medlemmer. Dette blev godkendt.

Der var herefter valg og valget blev følgende:

- Ole Andresen, valgt for 2 år
- Ole Sørensen, valgt for 2 år
- Lars Lambertsen, valgt for 2 år
- Mads Volmar, 1. suppleant
- Erik Møller Andersen, 2. suppleant

Kød- og Naturgræsserudvalget består herefter af:

- Carsten Sørensen
- Bjarne Krog
- Henrik Ørnstrøm
- Ole Andresen
- Ole Sørensen
- Lars Lambertsen
- Mads Volmar, 1. suppleant
- Erik Møller Andersen, 2. suppleant

6. Eventuelt

Under eventuelt blev der især rejst to vigtige temaer:

- Pres fra dyreværnsaktivister, hvor flere deltagere fortalte om alvorlige personlige og psykiske belastninger, herunder hærværk og chikane. Der var generel enighed om, at temaet fortjener større synlighed og kan der dannes fælles grundlag og opbakning i Økologisk Landsforening, vil vi gerne være mere tydelige i diskussionen.
- Behov for klarhed om dyrevelfærd, herunder en tydelig afstandtagen fra rewilding uden ansvarlig drift og fastholdelse af økologiske principper om tilsyn, fodring, ly og læ. Økologisk Landsforenings holdning til rewilding kan læses her: [Økologien i rewilding og naturplejegræsning](#)

Michael Kjerkegaard orienterede om, at han har været hos Jysk Medieproduktion som har en landbrugspodcast og der skal produceres 12 afsnit udelukkende om økologi i 2026, hvor Michael er medvært. Serien vil komme rundt om mange emner indenfor økologien og her vil Michael inddrage og række ud til udvalget ift. input til deltagere. Udsendelsesplanen er endnu ikke modtaget.

Der blev også kort orienteret om en ny forening, Foreningen for Dansk Naturgræsning, der står foran stiftelse. Deltagerne udvekslede viden om initiativtagerne og forventninger til foreningens rolle.

Mødet blev afsluttet med tak for engagerede drøftelser og for deltagelse fra hele landet. Der blev udtrykt ønske om fortsat dialog, større synlighed og stærkere fælles stemme i den offentlige debat.

Ordstyrer Karsten Kjærgaard

Referent Louise Pedersen